

Srbija

Praćenje stanja i položaja dece i žena

Istraživanje višestrukih pokazatelja
2005

Istraživanje višestrukih pokazatelja stanja i položaja dece i žena (Multiple Indicator Cluster Survey – MICS) prvobitno je osmišljeno da bi se pratio napredak u dostizanju međunarodno usaglašenih ciljeva usvojenih na Svetskom samitu za decu. Prvo istraživanje je sprovedeno 1995. godine u više od 60 zemalja, uključujući i Srbiju.

ISTRAŽIVANJE VIŠESTRUKIH POKAZATELJA STANJA I POLOŽAJA DECE I ŽENA (MICS) 2005–2006

Drugi krug istraživanja sproveden je 2000. godine u oko 65 zemalja sveta (uključujući i Srbiju). Tom prilikom prikupljeno je mnogo podataka koji su omogućili sagledavanje društvenih tendencija koje se tiču stanja i položaja dece i žena.

Istraživanjem višestrukih pokazatelja tokom 2005. i 2006. godine nastavljeno je praćenje ostvarivanja ciljeva definisanih u dokumentu „Svet po meri dece”, Milenijumskih ciljeva razvoja i drugih značajnih međunarodnih i nacionalnih ciljeva.

CILJEVI ISTRAŽIVANJA

- Procena stanja dece i žena u Srbiji
- Uočavanje dispariteta između ciljeva i aktuelnog stanja i položaja dece i žena u Srbiji
- Praćenje ostvarivanja ciljeva definisanih u dokumentu „Svet po meri dece”, Milenijumskih ciljeva razvoja i drugih međunarodno usaglašenih ciljeva
- Praćenje napretka u ostvarivanju nacionalnih ciljeva utvrđenih u Strategiji za smanjenje siromaštva (2003) i Nacionalnom planu akcije za decu (2004)
- Poboljšanje nacionalnog sistema za prikupljanje i analiziranje podataka koji se odnose na položaj žena i dece

METOD ISTRAŽIVANJA

MICS je istraživanje na uzorku domaćinstava koji je UNICEF razvio kako bi pomogao zemljama u svetu da popune praznine u podacima neophodnim za praćenje stanja i položaja dece i žena. Ovo istraživanje daje statistički pouzdane i međunarodno uporedive podatke o deci i ženama u domenu zdravlja, ishrane, obrazovanja, zaštite dece i životne sredine.

Istraživanje u Srbiji sprovedeno je na reprezentativnom nacionalnom uzorku koji je obuhvatio oko 10 000 domaćinstava, 3 500 dece i preko 7 000 žena. Da bi se saznalo više o postojećim disparitetima u zemlji, prvenstveno u vezi sa siromaštvom i etničkom pripadnošću, razvijen je poseban uzorak za Rome koji žive u romskim naseljima i uvedena je posebna metodologija procene stanja najsiromašnijih slojeva stanovništva.

ISHRANA

Pokazatelj	Na nivou nacije	20 procenata najsiromašnijih	Romi koji žive u romskim naseljima
Prevalencija zaostajanja u rastu dece do 5 godina starosti (u %)	5,9	9,0	20,0
Stopa isključivo dojene odojčadi (u %)	15,1	15,4	18,0
Procenat živorođene dece koja teže manje od 2 500 grama na rođenju	5,0	8,6	9,3

ZDRAVLJE DECE

Pokazatelj	Na nivou nacije	20 procenata najsiromašnijih	Romi koji žive u romskim naseljima
Kompletno i na vreme vakcinisana deca (u %)	43,6	37,2	9,2
Stopa smrtnosti dece do pet godina (na hiljadu živorođene dece)	–	–	28
Stopa smrtnost odojčadi (na hiljadu živorođene dece)	–	–	25

ŽIVOTNA SREDINA

Pokazatelj	Na nivou nacije	20 procenata najsiromašnijih	Romi koji žive u romskim naseljima
Korišćenje poboljšanih izvora vode za piće (u %)	98,9	97,4	96,7
Sigurnost vlasništva nad zemljom/stambenim prostorom (u %)	16,5	31,2	43,1

REPRO-DUKTIVNO ZDRAVLJE

Pokazatelj	Na nivou nacije	20 procenata najsiromašnijih	Romi koji žive u romskim naseljima
Prevalencija korišćenja kontraceptivnih sredstava (u %)	41,2	33,1	28,1
Obuhvat žena antenatalnom zdravstvenom zaštitom (u %)	98,2	96,4	85,8
Procenat porođaja obavljenih uz stručnu pomoć	99,0	97,8	92,9

OBRAZOVANJE

Pokazatelj	Na nivou nacije	20 procenata najsiromašnijih	Romi koji žive u romskim naseljima
Obuhvat dece uzrasta 3–5 godina u obrazovnim programima (u %)	32,5	7,4	3,9
Neto stopa pohađanja osnovne škole (u %)	98,4	95,5	73,6
Stopa dece koja su završila osnovnu školu (u %)	90,7	77,7	28,1
Odnos između obuhvata obrazovanja devojčica i dečaka u osnovnoj školi	1,00	1,01	0,94

ZAŠTITA DECE

Pokazatelj	Na nivou nacije	20 procenata najsiromašnijih	Romi koji žive u romskim naseljima
Procenat dece do 5 godina upisane u matične knjige rođenih	98,9	97,5	95,4
Dečiji rad (u %)	4,4	8,4	7,0
Kažnjavanje (psihološko i/ili fizičko) dece od strane roditelja (u %)	72,7	77,4	81,4
Procenat žena koje su stupile u brak/zajednicu pre 18. godine	8,4	19,1	45,9
Procenat žena koje odobravaju nasilje u porodici (u %)	6,2	14,9	35,5
Procenat dece uzrasta 2–9 godina koja imaju smetnje u razvoju	11,3	17,1	23,0

HIV/SIDA I SEKSUALNO PONAŠANJE

Pokazatelj	Na nivou nacije	20 procenata najsiromašnijih	Romi koji žive u romskim naseljima
Sveobuhvatno znanje o prevenciji HIV-a među mladima (u %)	42,3	25,3	6,9
Procenat mladih žena koje su koristile kondom prilikom poslednjeg „rizičnog“ seksualnog odnosa (seksualni odnos sa partnerom koji nije stalan)	74,4	36,9	22,0

Instrumente istraživanja razvio je globalni MICS tim čije je sedište u Njujorku, a to je omogućilo standardizovanje prikupljenih informacija o stanju i položaju dece i žena u zemljama širom sveta. Dodatne informacije o globalnom projektu MICS mogu se naći na veb sajtu www.childinfo.org.

Istraživanje višestrukih pokazatelja u Srbiji sprovedi su Republički zavod za statistiku Srbije i agencija za istraživanje javnog mnjenja Strategic Marketing. Dečiji fond Ujedinjenih nacija (UNICEF) pružio je finansijsku i tehničku podršku.

Za dodatne rezultate MICS istraživanja u Srbiji 2006–2007. god. obratite se Kancelariji UNICEF-a za Srbiju:

Kancelarija UNICEF-a za Srbiju

Svetozara Markovića 58

Beograd, Srbija

Telefon: 011 3602-100

Faks: 011 3602-199

E-pošta: belgrade@unicef.org

Veb sajt: www.unicef.org/serbia

Republika Srbija
Republički zavod
za statistiku

Strategic Marketing

Dečiji fond
Ujedinjenih nacija